

RAADSINFORMATIEBRIEF

VAN HET COLLEGE VAN B&W

VOOR de gemeenteraad
CC Cliëntenraad en Adviesraad Sociaal Domein
DATUM 1 september 2020
ONDERWERP Call ZonMw - deelname onderzoek "Vindplaatsen verborgen armen"

Beste meneer, mevrouw,

Huishoudens met een inkomen op minimumniveau hebben alle beschikbare inkomensondersteuning (landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen) nodig om rond te komen. De laatste jaren komt steeds meer aan het licht dat er huishoudens met lage inkomens zijn die geen gebruik maakt van deze inkomensondersteuning, terwijl zij daar wel aanspraak op kunnen maken. Dit leidt vaak tot betalingsachterstanden en schulden. Deze mensen worden 'verborgen armen' genoemd.

In 2019 heeft er een subsidieoproep plaatsgevonden door ZonMw. Gemeenten, kennisinstellingen en andere geïnteresseerde partijen konden zich aanmelden voor een gezamenlijk onderzoek naar verborgen armoede. Naar aanleiding van deze subsidieronde hebben elf gemeenten (te weten Amsterdam, Amersfoort, Almere, Hoekse waard, Kapelle, Krimpenerwaard, Lelystad, Maassluis, Nijmegen, Schiedam en Vlaardingen) een consortium gevormd met vier kenniscentra (te weten Universiteit van Amsterdam, het Nibud, INK. en de Hogeschool van Amsterdam) en twee samenwerkingspartners (te weten Over rood en Stichting lezen en Schrijven).

Onder leiding van de Hogeschool van Amsterdam wordt onderzocht wie 'verborgen armen' zijn en waarom deze groep inwoners geen aanspraak maakt op ondersteuning. Met de hieruit voortkomende inzichten worden in dit onderzoek werkwijzen ontwikkeld die gemeenten en andere relevante actoren kunnen helpen bij het vinden, bereiken en ondersteunen van deze doelgroep. Deelname aan dit project levert kennis en inzicht waar wij als gemeente ons voordeel mee kunnen doen.

Het project heeft een looptijd van drie jaar. De start van het project is vanwege COVID-19 verzet naar 1 september 2020.

Bijlagen RIB:

- Bijlage 1: Publiekssamenvatting

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Krimpenerwaard,
de secretaris,

de burgemeester,

J. Hennip

mr. R.S. Cazemier

“Vindplaatsen verborgen armen; naar effectievere wegen om huishoudens met een laag inkomen te ondersteunen”

Hogeschool van Amsterdam

UNIVERSITEIT
VAN AMSTERDAM

Nationaal Instituut voor Budgetvoorzichting

(ink).

Inleiding

Om rond te kunnen moeten huishoudens die een bruto-inkomen op minimumniveau ontvangen, alle beschikbare inkomensondersteuning aanvragen. Het niet benutten van additionele inkomensbronnen leidt uiteindelijk vaak tot betalingsachterstanden en schulden. De laatste jaren komt steeds meer aan het licht dat er Nederlanders zijn met lage inkomens die geen gebruik maken van ondersteuning vanuit de gemeente of rijksoverheid terwijl ze daar wel recht op hebben. Gemeenten zijn op zoek naar wegen om deze ‘verborgen armen’ te vinden, te bereiken en te ondersteunen.

Project

Naar aanleiding van een subsidieronde in het kader van de Nationale Wetenschapsagenda in opdracht van het ministerie van SZW, hebben elf gemeenten (te weten Amsterdam, Amersfoort, Almere, Hoekse waard, Kapelle, Krimpenerwaard, Lelystad, Maassluis, Nijmegen, Schiedam, Vlaardingen) een consortium gevormd met vier kenniscentra (te weten UvA, het Nibud, INK. en de HvA) en twee samenwerkingspartners (te weten Over rood en Stichting lezen en Schrijven) om gezamenlijk een project op te zetten om enerzijds beter te begrijpen wie deze verborgen armen zijn en waarom ze verborgen zijn en om anderzijds in gezamenlijkheid werkwijzen te ontwikkelen die gemeenten en andere relevante actoren kunnen helpen om verborgen armen te vinden, te bereiken en beter te ondersteunen. Het project heeft een looptijd van drie jaar en wordt onder leiding van de HvA uitgevoerd. De start van het project is vanwege COVID-19 verzet naar 1 september 2020.

Doelstelling en onderzoeksvragen

Het consortium heeft als gemeenschappelijke doelstelling geformuleerd:

Het identificeren, ontwikkelen, deels implementeren en op meerwaarde beoordelen van mogelijkheden om meer huishoudens waarbinnen sprake is van verborgen armoede te bereiken met materiële en immateriële vormen van ondersteuning die deze huishoudens uiteindelijk in de gelegenheid stellen hun materiële positie zo te verbeteren.

Om het doel van het project te realiseren worden drie praktijkvragen beantwoord:

- Welke subgroepen verborgen, met name werkende, armen kunnen onderscheiden worden?
- Welke bestaande vindplaatsen van (verborgen) armen lenen zich ervoor om op grotere schaal te worden ingezet?
- Welke nieuwe vindplaatsen van (verborgen) armen kunnen opgezet en geïmplementeerd worden wanneer zij van toegevoegde waarde blijken op grotere schaal worden ingezet?

Uitvoering project: twee onderzoekslijnen en twee praktijklijnen

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden en daarmee de doelstelling van het project te behalen is het project onderverdeeld in twee onderzoekslijnen en twee praktijklijnen.

Onderzoekslijnen

In de eerste onderzoekslijn voert de UvA bestandsanalyses uit op onder andere CBS-bestanden. Deze analyses moet licht werpen op de vraag welke groepen burgers, die in verborgen armoede leven er zijn te onderscheiden naar aard en omvang.

In de tweede onderzoekslijn richten we ons op werkende armen en hun werkgevers en opdrachtgevers. Het NIBUD voert een kwantitatief onderzoek (enquête- en panelonderzoek) en een kwalitatief (interviews en groepsgesprekken) uit onder werkende armen. Daarnaast voeren we een kwalitatief onderzoek uit onder werkgevers.